

“El problema de l’agricultura no es resol només a cop de subvenció”

Joan Caball (Santa Llogaia d’Àlguema, Alt Empordà, 1964) és coordinador nacional d’Unió de Pagesos. A les portes del debat monogràfic sobre l’agricultura al Parlament de Catalunya, explica què n’espera, el pagès, dels poders públics.

Durant la fira Alimentària de Barcelona, els pagesos catalans us van manifestar per denunciar que els preus que la gran distribució i l’agroindústria han imposat als productors agraris i ramaders són molt baixos. Fa anys que denuncieu aquesta situació i no ha canviat res.

—Teniu raó. Catalunya és la zona amb indústria agroalimentària més important d’Europa i, paradoxalment, les empreses que operen aquí —i parlem de

Carrefour, Mercadona i Caprabo-Eroski com a principals responsables— no tenen en compte que la primera matèria del seu producte l’aportem els pagesos. Les cadenes, que són les que tenen la capacitat real de compra i de venda al consumidor final, acaben monopolitzant el mercat i coartant el dret de triar dels consumidors. Als productors ens ofeguen, saben que ho haurem de vendre tant sí com no a un dels tres distribuïdors principals i, per tant, per

què pagar-nos-en quatre si amb dos sucumbirem igual?

—Què ha fet el govern català per evitar aquesta situació?

—Fa temps que denunciem aquest abús i el govern no hi donava una resposta adequada. Com que les nostres propostes quedaven al calaix, vam decidir de posar sobre la taula el debat sobre l’agricultura perquè s’hi pronunciessin totes les forces polítiques de Catalunya i no únicament el govern. Volem que expliquin als ciutadans com pensen actuar davant la crisi actual i quines línies de treball seguiran per garantir el futur de la pagesia. El debat monogràfic del 14 d’abril al Parlament, que vam proposar els pagesos ara fa un any, serà el moment de veure les cartes de cadascú.

—Què n’espereu, del debat?

—Sobretot, orientacions de futur. Hem de poder visualitzar un horitzó per

continuar empenyent el sector. Però ens fa por que el debat monogràfic no acabi convertint-se en un intercanvi de retrets entre els polítics i en penjades de medalles immerescudes. I quan passa això, que és sovint, els debats acaben sense resolucions concretes.

—**Doneu algunes idees als polítics, per si volen debatre...**

—Tenim una conjunt d'una vintena llarga de propostes orientades bàsicament a impulsar la modernització de les explotacions, la incorporació dels joves a la professió i la formació dels pagesos.

—**Hi ha molt pocs joves pagesos. L'ofici no els resulta atractiu, sobretot perquè hi veuen un futur complex.**

—El 25% dels titulars d'explotacions agràries són més grans de 65 anys. O s'hi incorpora gent jove —o gent nova, com ja passa en algunes comarques on hi ha immigrants que treballen en una explotació i quan el propietari es jubila els la traspassa—, o no ens en sortirem. I pel que fa a la formació, les xifres són molt clares: la majoria de pagesos de casa nostra l'única formació que tenen és l'experiència. Hi ha poquíssims titulats universitaris i escassos tècnics de formació mitjana. Cal posar molts esforços i recursos per donar formació al treballador del camp, perquè fins ara hem anat com els crancs, enrere. Catalunya no es pot permetre el luxe de tenir menys d'un 2% de la població activa fent de pagès. Hem de forçar la màquina, sense imposar l'ofici, però apartant les barreres amb què fins ara topen les persones que s'hi volen dedicar.

—**Parlem només d'ajut econòmic? Part de la societat pensa que la pagesia és una professió subvencionada.**

—L'agricultura té un problema estructural que no es resol només a cop de subvenció. Òbviament, els recursos econòmics són importants, però encara ho són més les decisions polítiques. Per exemple, als pagesos catalans ens fan complir uns requisits de qualitat, però també n'hi ha uns altres, les distribuïdores, que no sempre els compleixen. Ja hi ha autoritats de competència que fan informes alertant que encara que hi hagi tres cadenes de distribució principals, si dominen el 70% del mercat també acaben essent monopoli. Aquí, autoritats de defensa del consumidor que tenen competències plenes no hi actuen. Per exemple, que el producte s'etiqueti cor-

rectament perquè el consumidor sàpiga realment d'on prové i que lliurement triï, tampoc no es fa. Tot això no costa diners, només voluntat política de fer complir la llei. Quan un pagès no fa les coses ben fetes és sancionat. Doncs que apliquin la mateixa mesura als distribuïdors. Tenim els instruments per fer-ho, només cal que l'administració no sigui covarda.

—**Teniu la sensació que el sector agrari no és una prioritat, a Catalunya?**

—La indústria agroalimentària a Catalunya és el primer sector econòmic del país, davant del turisme. No es nega aquesta realitat, però no es té prou en consideració. Aquest sector capdavanter viu gràcies a un sector agrari que els subministra la matèria primera.

—**Si més no, el conseller d'Agricultura, Joaquim Llena, té un pla de xoc per a tapar forats en plena crisi.**

—Curiosament, el conseller va anunciar aquest pla de xoc un dia abans de la manifestació del 20 de febrer... Va veure que hi hauria una àmplia participació i es va treure un conill del barret com si fos un mag dient que tenia un pla de xoc de vint mesures. Ara, un mes i mig després, sabem quines són aquestes mesures, però van passant reunions de govern i aquest pla de xoc encara no s'ha aprovat. La realitat constata que el sector agrari no és una prioritat d'aquest govern, però la nostra funció és continuar denunciant aquest oblit. I si no hi hagués hagut la gran manifestació ara no hi hauria un pla de xoc sobre la taula. Si el conseller vol, pot desenvolupar aquest pla sense passar pel govern, però això vol dir quedar-se sense la foto política que es busca.

—**UP no n'està satisfeta, d'aquest pla de xoc?**

—És del tot insuficient. Com a urgència, demanem suport públic directe en alguns sectors, una mesura que no s'hi preveu. També demanem finançament al 0% per a tots els sectors que estan escanyats, però no serà així. Per fer una foto, el govern és capaç de dilatar l'aplicació d'aquest pla de xoc tant de temps com calgui.

—**La reforma de la política agrària comuna us satisfà?**

—Tants tecnòcrates i estudis disponibles, i l'última reforma de la PAC no va preveure els efectes de la forta crisi de preus a l'alça de productes agraris que va

desvirtuar molt el mercat. No es pot fer una política agrària partint de la base que el mercat ja ho arreglarà tot, com es pensa Brussel·les, perquè hi ha precedents que ho desmenteixen. Europa sempre ha fet propostes en matèria agrària com si fos autista. I ara que es discuteix que passarà el 2014, ens deixem perdre una oportunitat d'or, la presidència de torn de l'estat espanyol, per canviar les coses en un estat amb molts interessos en política agrària.

—**Almenys França defensa l'agricultura...**

—El lideratge de França l'hauria d'haver tingut l'estat espanyol. França treballa en dos sentits: que el sector agrari conservi el seu paper històric de produir aliments, i que recuperi la preferència comunitària. Per què hem d'obrir-nos tant a fora i exigir tant als nostres productors, si després, als nostres mercats, hi deixem entrar productes de fora amb exigències molt menors? Doncs això és d'una hipocresia brutal.

—**Quina mena d'ajuts voldríeu que donés la PAC?**

—El repartiment d'ajuts es basa en uns criteris històrics absurds, que fan que els sectors més importants per al futur no en rebin. Volem que la PAC doni respostes a la realitat del moment. No pot ser que quatre o cinc cadenes de distribució marquin el camí i desvirtuïn el mercat trepitjant els drets de consumidor. I, en segon lloc, si hi ha un suport públic, ha d'anar als qui veritablement s'hi juguen els diners, que són els pagesos. S'han d'acabar els privilegis de quatre terratinents que acaparen les subvencions sense tenir vinculació amb la professió.

—**Penseu que l'agricultor català s'ha d'obrir més als mercats exteriors?**

—No hem d'obsessionar-nos a guanyar mercats exteriors. Ja està bé que hi anem, però a Catalunya som set milions de persones, hi ha un potencial enorme de comerç dels nostres productes. Hem de fer entendre a la ciutadania que el valor de la dieta mediterrània és que conté productes de temporalitat, i si volem que siguin bons, sans i amb un gust adequat, els hem de comprar quan en sigui el temps. Fora de temporada també hi ha cireres exportades, però no demanem que tinguin el mateix gust i un preu just, perquè no és possible.

Gemma Aguilera